

**EUROOPA KALANDUSFONDI 2007-2013 EESTI RAKENDUSKAVA
SEIREKOMISJONI I ISTUNG**

PROTOKOLL

Toimumise aeg: 20.detsember 2007, kell 13:00-15.45

Toimumise koht: Põllumajandusministeerium, Suur saal

Juhatas: Toomas Kevvai, Põllumajandusministeerium, maaelu- ja kalanduspoliitika asekancler

Osalesid: Madis Reinup – Põllumajandusministeerium, kalamajandusosakond;
Marika Aro – Põllumajandusministeerium, finantsosakond;
Raimond Strastin - Veterinaar- ja Toiduamet;
Indrek Ulla - Keskkonnainspeksioon, keskkonna osakond;
Vello Peedimaa – Tartu Ülikooli Eesti Mereinstituut;
Valdur Noormägi - Eesti Kalaliit;
Toomas Kõuhkna – Eesti Kalaliit;
Mihkel Undrest - Eesti Kalurite Liit;
Andres Jagor - TÜ Eesti Kalapüügiühistu;
Tiiu Kupp - MTÜ Eesti Kalapüüdajate Ühing;
Urmas Pirk - Peipsi Alamvesikonna Kalurite Liit;
Leo Aasa - Võrtsjärve Kutseliste Kalurite Ühing;
Hanno Nõmme - Virumaa Rannakalurite Ühing;
Rein Raudsepp - Hiiumaa Kutseliste Kalurite Ühing;
Arne Taggo – Pärnumaa Kalurite Ühing;
Kristi Kiitsak - Euroopa Komisjon;
Ege Ello – Rahandusministeerium;
Aldona Baum – Eesti Kutseliste Kalurite Ühistu;
Sigmund Kartau – Eesti Traalpüügi Ühistu;
Riina Kalda – Eesti Kalakasvatajate Liit;
Jüri Kann – Eesti Mereakadeemia;
Valeri Tootsman – EVKTÜ, EVVÜ;
Eve Külmallik – Põllumajandusministeerium, kalamajandusosakond;
Mehis Tamm – Põllumajandusministeerium, kalanduse arengu büroo;
Juhani Papp - Põllumajandusministeerium, kalanduse arengu büroo;
Hannes Ulmas - Põllumajandusministeerium, turukorralduse ja kaubanduse büroo;
Vahur Võrel – Põllumajandusministeerium, turukorralduse ja kaubanduse büroo.

Protokollis: Merle Vesiloo - Põllumajandusministeerium, kalanduse arengu büroo

Päevakava:

1. Sissejuhatus
2. Meetme 2.3 „Kala ja vesiviljelussaaduste töötlemine ja turustamine“ tutvustamine
Kohvipaus
3. Meetme 3.1 „Tootjaorganisatsioonide toetus“ tutvustamine
4. Muud küsimused

1. Maaelu- ja kalanduspoliitika asekanter Toomas Kevvai juhata sisse seirekomisjoni istungi ning tutvustas istungi päevakorda. Toomas Kevvai tegi ettepaneku päevakorra muutmise osas, mis kiideti seirekomisjoni poolt heaks. Toomas Kevvai teavitas, et 17.detsembri 2007.a. seisuga on Euroopa Kalandusfondi 2007-2013 Eesti rakenduskava Euroopa Komisjoni poolt heaks kiidetud.

2. Ettekanne: meede 2.3 „Kala ja vesiviljelussaaduste töötlemine ja turustamine“ – turukorralduse ja kaubanduse büroo juhataja Hannes Ulmas.

Ettepanekud, küsimused ja kommentaarid

1. **Eesti Mereakadeemia (Jüri Kann):** Toetuse eesmärk on kaasaegsete tehnoloogiate rakendamine, mis on vanad ja mis uued tehnoloogiad?
PM vastus: Kaasaegne tehnoloogia – millega on võimalik olla kaasajal konkurentsivõimeline antud turu kontekstis. Valikukriteeriumites ei ole kirjas valikuna, et see ettevõtja, kes eelistab kaasaegset tehnoloogiat, saab ka rohkem punkte, aga eeldame, et ettevõtjad oma investeerimisotsustes lähtuvad sellest, et valivad kaasaegse tehnoloogia.
2. **Rahandusministeerium (Ege Ello):** Toetuse taotleja peab olema ettevõtja, kelle käive on väiksem kui 200 milj.eurot, kas see on aastakäive? Palju Eestis on sellele tingimusele vastavaid ettevõtjaid?
PM vastus: Ettevõtja aastakäivet on silmas peetud, Eestis sellele tingimusele vastavaid ettevõtjaid palju ei ole. See tuleneb EKF rakendusmäärusest, mille ideoloogia alusel suure kategooria ettevõtteid ei toetata; suurettevõtte algab 750 töötajast ja aastakäive peab olema 200 milj.eurot või üle selle. Erand – võib toetada ka neid ettevõtteid, kes jäävad välja väikese või keskmise suurusega ettevõtte kategooriast, aga ikkagi ei täida suurettevõtte kategooria tingimusi.
3. **Eesti Kalaliit (Toomas Kõuhkna):** Eesti Kalaliit teeb ettepaneku, et esimeses taotlusvoorus jaotada 175 milj.krooni – see summa tuleneb sektoripoolsetest aruteludest. Toetatavate tegevuste osas ettepanek toetada külmautode ja laotehnika (nt tõstukite) ostu, lisaks toetada 20-30% ulatuses seinade ehitamist.
Kommunikatsioonid väljapool maja võiksid samuti olla toetatavate tööde nimekirjas. § 5 lõige 2 punkt 3 (toetatavad tegevused) – on kirjas, et toetatava tegevuse elluviimist ei või alustada varem ja kuludokumendid ei või olla väljastatud varem kui PRIAle on taotlus esitatud. Eesti Kalaliit teeb ettepaneku, et võtta aluseks kuupäev 01.01.2008 – kui ettevõtja võtab riski ja teeb investeeringu enne kui meede avatakse, siis tegevused

saaks tagantjäre järgi toetatud – kuna meede on terve perioodi peale ja mõned ettevõtjad peavad alustama varem. § 6 (toetuse määr) – ettepanek, et omafinantseeringu määr oleks 50%, § 6 punkt 4 – maksimaalne taotletav toetuse summa ühe taotleja kohta aastatel 2007-2013 on kokku 10 miljonit krooni, ettepanek oleks 10 miljonit krooni taotluse voo kohta. Kui tuleb teine voo, siis üks taotleja saaks maksimaalselt 20 miljonit krooni toetust taotleda. § 13 (toetuse taotlemiseks esitatavad dokumendid)– ehitusloa või linna/vallavalitsuse kirjaliku nõusoleku koopia peab olema taotlemise hetkeks, ettepanek, et ei peaks olema taotlemise hetkel, ehitusloa saamine raske, võiks olla alles väljamaksmise hetkeks.

PM vastus: Peame kaaluma külmautode ja laotõstukite abikõlblikkust. Seinte ehituse osas võiks olla mõistlik 20-30% ulatuses finantseerimine. Hetkel võib öelda, et enne järgmist taotlusvoo vaatame määruse üle vastavalt sellele, milline oli esimese voo tulemus. Selle määrusega peame määrama maksimaalse toetusesumma ühes taotlusvoo. Järgmine voo tuleb alles siis, kui on selge, kas ja kui palju teistest meetmetest jääb raha üle. Tehnoloogiasse investeerimisel võiks omafinantseering olla madalam kui meie poolt välja pakutud omafinantseeringu määr, kuid ehitiste/rajatiste rajamisel jääb selline omafinantseering, nagu me välja pakkusime.

4. **Keskkonnainspeksioon (Indrek Ulla):** Kas toetatav on uue kaasaegse tehnika ostmise või nõ „kaasaegse“ ehk kasutatud tehnika ostmise?

PM vastus: Kasutatud seadmed ei ole abikõlblikud.

5. **Pärnumaa Kalurite Ühing (Arne Taggo):** Investeeringu tegemisel võiksid olla eelistatud need, kes ka ise püüavad.

Keskkonnainspeksioon (Indrek Ulla): Taotleja peaks äriplaanis välja tooma, kust ta hangib toorme.

Eesti Kalaliit (Valdur Noormägi): Hetkel on paratamatu olukord, et Eesti kalatööstused kasutavad suures osas importtoorainet. Ettevõtteid, kes baseeruvad importtoorainel ja kes kasutavad ka kohalikku, neid peaks ikka võrdsele kohtlema.

Keskkonnainspeksioon (Indrek Ulla): Ettepanek ei olnudki kedagi eelistada, vaid et taotlejal oleks selge nägemus, kust ta toorme hangib ja see näiteks hindamises punktiga ära määratleda.

PM: Kui me eelistame kohalikul toorainel põhinevat investeeringut, siis peaksime kontrollima ja toetuse tagasi nõudma, kui oma eesmärki ei täida. Kontrollitav oleks näiteks see ettepanek, et peaksime eelistama neid, kes oma püütud toodangut ise ka töötlevad. Tooraine päritolu ei saa kriteeriumiks olla, välja arvatud see, kui seirekomisjon leiab üksmeelel, et võiks eelistada neid, kes ise valdavalt töötlevad enda sama ettevõtte kvoodi raames püütud kala.

6. **Eesti Kalaliit (Valdur Noormägi):** Ei poolda seda, et ettevõtjatele, kellele ei ole määratud SAPARD-i meede 2 ega ka RAK meede 3.11.1 investeeringutoetust kokku rohkem kui 200 000 eurot, antakse lisapunkte.

PM vastus: Seda punkti peab veel arutama. Kui ettevõtte on loodud 2006, siis punkte ei saa muidugi.

7. **PM küsimus:** Kas anda eelis ettevõtjatele, kes osa tootmisvõimsusest (näiteks 30-50%) kasutavad enda püütud kala ümbertöötlemiseks?

Pärnumaa Kalurite Ühing (Arne Taggo): See korrastaks olulisel määral turgu.

Eesti Kalaliit (Toomas Kõuhkna): Eesti Kalaliit pooldab seda ettepanekut.

Otsustati: Seirekomisjon oli nõus valikukriteeriumitega, mis selle meetme osas olid ettekandes välja pakutud. Lisada see valikukriteerium, mis annab eelise neile, kes vähemalt 30% töötleks ise oma kvoodi püütud kala. Täpsustada, kas SAPARD-i raames raha vähe saanud või mittesaanud ettevõtted saavad punkte vaid sel juhul, kui nad sel ajal tegutsesid

kalandussektoris. Ülejäänud valikukriteeriumid jäävad samaks. Arutada liitudega, et mõnevõrra laiendada toetatavaid tegevusi – et teatud % toetusest võiks kasutada ehitusteks. Täpsustada, kas külmutusautod ja näiteks pakenditõstmise seadmed on abikõlblikud. Alates 01.01.2008 tehtud investeeringud on tagantjäreli abikõlblikud. Tehnoloogiasse investeerimisel vähendada omafinantseeringu määra. Tehniline küsimus - kas ettevõtja annab PRIAle teada, et on soov investeerida enne meetme avanemist (alates 01.01.2008) – seda täpsustada aasta alguses. Toetuse määra vähendada tehnoloogia puhul (omafinantseeringu minimaalne määr). Maksimaalne taotletav toetussumma - sellel taotlusperioodil 10 milj.krooni ja seirekomisjon tuleb selle teema juurde tagasi, kui esimene taotlusvoor on lõppenud. Ehitusloa olemasolu vajalik mitte taotlemise hetkeks, vaid toetuse väljamaksmise alguseks. Mõlema meetme osas korraldada kokkusaamised erialaliitudega ning teavitada sellest ka seirekomisjoni.

3. Ettekanne: meede 3.1 „Tootjaorganisatsioonide toetus“ tutvustamine - turukorralduse ja kaubanduse büroo juhataja Hannes Ulmas.

Ettepanekud, küsimused ja kommentaarid

1. **Veterinaar- ja Toiduamet (Raimond Strastin):** Kas vesiviljelustoodete töötlemiseks külm- ja laohoonete rajamine ei tekita üleliigseid võimsusi?
PM vastus: Vesiviljeluse puhul on ladu pigem täiendav muudele käitlemisseadmetele lisaks.
2. **Peipsi Alamvesikonna Kalurite Liit (Urmas Pirk):** Kas taotleja, kes on ühinenud tootjaorganisatsiooniga, võib saada topelt toetust kahest meetmest?
PM vastus: Taotleja peab olema tootjaorganisatsioon, ladu või ehitus peab kuuluma tootjaorganisatsioonile, ühele asjale ei ole võimalik saada mitmest kohast toetust. Toetatav tegevus on külm- ja laohoone rajamine ning selle konkreetse hoone kütteseadmete, külmhoone varustamiseks/teenendamiseks vajalike külmautode ostmine.
3. **Eesti Vähikasvatajate Tulundusühistu (Valeri Tootsman):** Kas toetatavate tegevuste alla võiks kuuluda ka näiteks fileerimismasin?
PM vastus: Toetatavad tegevused on kalandustoodete käitlemiseseadmete ja tehnoloogiliste liinide ostmine, fileerimismasin on ju käitlemise seade. Vesiviljelejate tootjaorganisatsiooni eesmärk on tagada maksimaalne sissetulek oma kasvatajatele või tootjatele ning maksimaalne sissetulek saadakse värskelt toodangu müügist. Nt. kalakonservid on juba töötlemine ja tootjaorganisatsioonide esmane eesmärk see ei ole.
4. **Eesti Vähikasvatajate Tulundusühistu (Valeri Tootsman):** Kas kõik vesiviljelusega tegelejad ei saagi siis toetust, näiteks siiakasvatajaid on Eestis vaid 2?
PM vastus: Tootjaorganisatsioonide idee on see, et kui toote pakkujaid/kasvatajaid on palju, siis nende jõud koondada. Miinimumnõue on 5 tootjat ühe tooteliigi lõikes – tunnustust saadakse konkreetsele liigile.
5. **Eesti Kalaliit (Toomas Kõuhkna):** Kui tootjaorganisatsioon ehitab külmhoone, siis kas suvel ei tohi pakkuda teenust, et ruumid tühjad ei oleks, kas siis nõutakse toetus tagasi?
PM vastus: Seda peab veel täpsustama.

- 6. Eesti Vähikasvatavate Tulundusühistu (Valeri Tootsman):** Toetuste võrdluse tabelis vesiviljeluse tootjaorganisatsioon saab 10% ja tööstusettevõtte ka 10% - see ei ole võrdne.
- 7. Eesti Kalaliit (Toomas Kõuhkna):** Eesti Kalaliit teeb ettepaneku, et külmutatud kala ladustamise maht 5000 tonni on liiga palju, võiks olla 2500 tonni. Jäätmekäitlus võiks sisaldada terminit kalajahu. Investeeringute tegemisel taas ettepanek võtta aluseks tähtaeg 01.01.2008 (sarnaselt meetmega 2.3). Omafinantseeringu määr võiks olla 20% (senise 30% asemel). Maksimaalne taotletav toetuse summa ühe taotleja kohta aastatel 2007-2013 on 45 milj.krooni, kuid peaks olema suurem summa. Ehitusluba võiks olla mitte taotlemise hetkel, vaid alles väljamaksmise ajaks (sarnaselt meetmega 2.3).
- 8. Rahandusministeerium (Ege Ello):** Mille alusel on paika pandud toetuse määr? Kas üks taotleja saab mitu korda toetust taotleda?
PM vastus: Toetuse määr on kalkuleeritud proportsionaalselt minimaalse ladustatava kala mahuga, 45 milj.krooni oleks see määr, mis võimaldaks 30% omafinantseeringuga investeeringut teha. See on maksimaalne summa ühe taotleja jaoks kogu perioodi vältel.
- 9. Veterinaar- ja Toiduamet (Raimond Strastin):** Jäätmete kõrvalsaadus on kalajahu, kalajahu ei ole jääde.
PM vastus: Kalajahu termini osas peame konsulteerima Euroopa Komisjoniga.
- 10. TÜ Eesti Kalapüügiühistu (Andres Jagor):** Kas toimub üks või mitu taotlusvooru?
PM vastus: Esimene taotlusvoor toimub kilule/räimele, teine taotlusvoor vesiviljelejate tootjaorganisatsioonidele, oleneb palju ressursi esimeses voorus kulub.
- 11. Rahandusministeerium (Ege Ello):** Mida tähendab taotluste hindamisel - mitu % oma liikmete toodangust omandab ja turustab tootjaorganisatsioon? Ehk saab seda määruhes rohkem lahti kirjutada? Ebaselge koht on samas punktis ka „peale investeeringu teostamist“.
PM vastus: Iga tootjaorganisatsioon esindab ühte osa Eesti kogu kilu-räime püügikvoodist, tootjaorganisatsioonide liikmete vahel on see püügikvoot ära jaotatud. Küsime, kui paljud tootjaorganisatsioonide liikmetest on huvitatud oma toodangu ühisest turustamisest. Muudame sõnastust nii, et on kontrollitav sellel ajahetkel, mitte ei jää tulevikukriteeriumiks. Määruse tekstis kirjutame täpsemalt lahti.

Otsustati: Mõlema meetme osas jaanuari alguses toimub nn ekspertide kohtumine. Kui meetme määrused kooskõlastusringil, siis teavitada sellest ka seirekomisjoni. Meetme 3.1 hindamiskriteeriumite osas täpsustada kalurite arvu, kes on investeeringute tegemise taga. Minimaalne ladustamise maht peaks olema väiksem. Seirekomisjon kiitis valikukriteeriumid põhimõtteliselt heaks, Rahandusministeeriumi täpsustustega.

4. Muud küsimused

Jaanuari lõpus toimub järgmine seirekomisjoni istung – päevakord on pikk, sest seni arutatud meetmed peab seirekomisjon formaalselt taas heaks kiitma (välja arvatud meetmed 2.3 ja 3.1 – nendest lühike ülevaade, mis seisus on).

Toomas Kevvai
Juhataja

Merle Vesiloo
Protokollija